

การศึกษาทักษะการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์
แบบสืบเสาะหาความรู้

จิราวรรณ จันทร์ศรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กรกฎาคม 2553

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ จีราวรรณ จันทะศรี ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

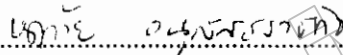

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.เชษฐ ศรีสวัสดิ์)

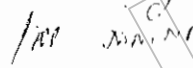

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

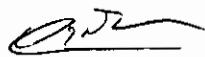
..... ประธาน
(ดร.หทัย อนุสรราชกิจ)

..... กรรมการ
(ดร.เชษฐ ศรีสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

..... กรรมการ
(ดร.อาพันธ์ชนิด เจนจิต)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แย้มกสิกร)

วันที่ ๙ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร. เขษม ศิริสวัสดิ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. วิจิต สุรัตน์เรืองชัย กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์กมล ขวัญดี อาจารย์เตือนใจ แก้วรุจินันท์ อาจารย์ศุภลักษณ์ ศรีดอกไม้ และอาจารย์จุฑามาศ โฆษะปัญญาธรรม ที่กรุณาช่วยตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบาทหลวงวัชรินทร์ สมานจิต ผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนปริชานูศาสน์ ซิสเตอร์จำเนียร บุญทัน ผู้อำนวยการโรงเรียนปริชานูศาสน์ ครูผู้สอนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนปริชานูศาสน์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี รวมทั้งสมาชิกในครอบครัว ดด. ประจวบ ยิ้มเนียม นางชรัช ยิ้มเนียม นางสาวจรรนันท์ ยิ้มเนียม นายเชตรัตน์ จันทะศรี และเด็กชายสิปปกร จันทะศรี และท่านอื่น ๆ ที่มีได้เอ่ยนามในที่นี้ ที่มีส่วนให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือซึ่งมีส่วนทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา และคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่ต้นจนสำเร็จการศึกษา

จิราวรรณ จันทะศรี

46924161: สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน; กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ: ทักษะการคิดแก้ปัญหา/ การจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้

จิราวรรณ จันทะศรี: การศึกษาทักษะการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้ (A STUDY ON PROBLEM SOLVING SKILL OF CHILDHOOD STUDENTS BY INQUIRY METHOD PROVISION OF EXPERIENCES) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: เขษมฐ์ ศิริสวัสดิ์, กศ.ด., วิชิต สุรัตน์เรืองชัย, กศ.ด. 212 หน้า. ปี พ.ศ. 2553.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนปริชาณูศาสน์ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้ แบบทดสอบทักษะการคิดแก้ปัญหา และแบบบันทึกทักษะการคิดแก้ปัญหา แบบแผนการวิจัยใช้แบบ One Sample t-test การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่าที่ Dependent t-test การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกทักษะการคิดแก้ปัญหา ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอแบบพรรณนาความ ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้ มีทักษะการคิดแก้ปัญหาโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ การคิดแก้ปัญหาของตนเองที่ต้องแก้ไขทันที การคิดแก้ปัญหาของตนเองที่ไม่ต้องแก้ไขทันที การคิดแก้ปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น และการคิดแก้ปัญหาของผู้อื่นสูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้ มีทักษะการคิดแก้ปัญหาโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ การคิดแก้ปัญหาของตนเองที่ต้องแก้ไขทันที การคิดแก้ปัญหาของตนเองที่ไม่ต้องแก้ไขทันที การคิดแก้ปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น และการคิดแก้ปัญหาของผู้อื่นสูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

46924161: MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION; M.Ed.
(CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEYWORDS: PROBLEM SOLVING SKILL/ INQUIRY METHOD PROVISION OF
EXPERIENCES

JIRAWAN JANTHASRI: A STUDY ON PROBLEM SOLVING SKILL OF
CHILDHOOD STUDENTS BY INQUIRY METHOD PROVISION OF EXPERIENCES)
ADVISORY COMMITTEE: CHADE SIRISAWAT, Ed.D., VICHIT SURATRUENGCHAI,
Ed.D. 212 P. 2010.

The purpose of this experimental research was to study the problem solving skill of childhood students by Inquiry Method Provision of Experiences. The samples of this study were a class of 30 childhood students who studied in Kindergarten year 3 in the second semester of 2009 at Preechanusas School, Muang District, Chonburi Province. They were selected by purposive random sampling. The instruments used were the inquiry method provision of experiences lesson plans, problem-solving skill tests and problem-solving skill journal entries. The research was one sample t-test design. The statistic for data analysis was t-test for dependent samples. The statistically analyzed problem-solving skill journal entries using content analysis and descriptive data was presented.

The findings of this study revealed that:

1. The childhood students who experienced Inquiry Method showed they had problem-solving skill as a whole and individual aspect, i.e. they had immediate problem-solving of their own, problems which they could not solve immediately, problem-solving of their own which related to other people, and problem-solving of other people was significantly higher at the level of .05.

2. The childhood students who experienced Inquiry Method showed they had problem-solving skill, as a whole and individual aspect, i.e. they had immediate problem-solving of their own, problems which they could not solve immediately, problem-solving of their own which related to other people, and problem-solving of other people higher than the criterion was significantly higher at the level of .05.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
สมมุติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
หลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2546.....	10
การจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้.....	22
การคิดแก้ปัญหา.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	53
แบบแผนการทดลอง.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
4 ผลการวิจัย.....	67
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
5 สรุปและอภิปรายผล.....	74
สรุปผลการวิจัย.....	75
อภิปรายผลการวิจัย.....	75
ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย.....	84
ข้อเสนอแนะ.....	85
บรรณานุกรม.....	86
ภาคผนวก.....	91
ภาคผนวก ก.....	92
ภาคผนวก ข.....	98
ภาคผนวก ค.....	110
ภาคผนวก ง.....	205
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	212

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงขอบข่ายแผนการจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้.....	54
2 เกณฑ์ในการกำหนดระดับทักษะการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยในภาพรวม.....	59
3 แบบแผนการทดลอง.....	61
4 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะการคิดแก้ปัญหาของเด็ก ปฐมวัยก่อนการทดลองจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้.....	68
5 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะการคิดแก้ปัญหาของเด็ก ปฐมวัยหลังการทดลองจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้.....	69
6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยก่อนและ หลังการทดลองจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้ จำแนกตามรายด้าน.....	70
7 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยหลังการทดลอง จัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้ กับเกณฑ์ที่กำหนด จำแนกตามรายด้าน.....	71
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ สำหรับแผนการจัดการแบบสืบเสาะหาความรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย.....	99
9 แสดงค่า <i>IOC</i> ของแผนการจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้.....	101
10 แสดงค่า <i>IOC</i> ระหว่างแบบทดสอบทักษะการคิดแก้ปัญหา กับจุดประสงค์ ชุดที่ 1.....	102
11 ดัชนีค่าความง่าย และดัชนีค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบการคิด แก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ชุดที่ 1.....	104
12 แสดงค่า <i>IOC</i> ระหว่างแบบทดสอบทักษะการคิดแก้ปัญหา กับจุดประสงค์ ชุดที่ 2.....	106
13 ดัชนีค่าความง่าย และดัชนีค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบการคิด แก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ชุดที่ 2.....	108

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University